

**Kansalaisjärjestö-
akademia**

VIDEO UPOTETTAVAKSI **”SISÄÄNTULOBIISINÄ”**

KIITOS PIHLA (VM:n viestintä)

Kansalaisjärjestö-
akademia

Tulevaisuus rakentuu rohkeudesta ja reiluudesta

–

Miten pidetään kansa kasassa?

Kansalaisjärjestöakademia 18.3.2026

Helsingin kaupungintalon Tapahtumatorilla
ja Helsinki-kanavalla

Kansalaisjärjestö-
akademian

**Tervetuloa
tilaisuuteen!**

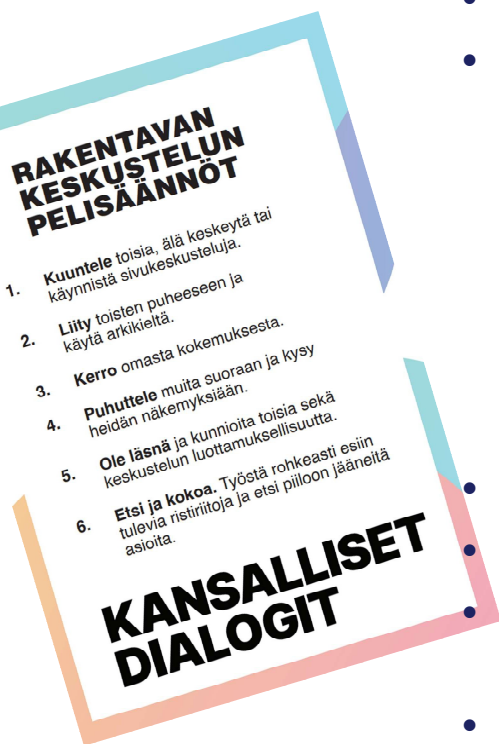
JUONTAJAT

MIKKO LEHTONEN
oikeusministeriö

LEENA SUURPÄÄ
Punainen Risti

Ohjelma ja ohjeet päivään

**Kansalaisjärjestö-
akatemia**

- 9.00–9.05
- 9.05–9.15
- 9.15–10.00
- 10.00–10.15
- 10.15–10.25
- 10.25–10.35
- 10.35–11.20

Tervetuloa

Avaussanat, nuoriso-, liikunta- ja urheiluministeri **Mika Poutala**

Keynote polarisaatiosta, tutkija **Ali Salloum**, Aalto yliopisto

Lyhyt verkostoitumistauko

Viritystä, **Riku Tapio**, toimitusjohtaja, Olympiakomitea

Viritystä, **Nette Rimpioja**, varapuheenjohtaja, Nuorisoala

Tiedesparrausdialogipöytä: Eriytyminen Suomessa, fasilitoi **Linda Lammensalo** ja **Laura Väliniemi**

Anni Kyösti, erikoistutkija, Turun yliopisto

Hanna Lämsä, toiminnanjohtaja, Suomen kulttuuri- ja tiedeinstituutit ry

Hanna Salomäki, Kirkon tutkimuksen johtaja

Päivi Salonen, toimitusjohtaja, Mall of Tripla

Shadia Rask, mm. yrittäjä ja Hankenin työelämäprofessori

- 11.20–11.30
- 11.30–12.30
- 12.45–13.00
- 13.00–14.30
- 14.30–14.45

Sulattelua

LOUNASTAUKO, omakustanteinen

Hyvät tapausesimerkit, **Tapani Tulkki**, SPR ja **Rilli Lappalainen**, Bridge 47

Dialogit pienryhmissä – jatka yhteistä keskustelua (läsnä+etä)

Yhteenveto, kiitos ja jatko

MENTIMETER

OSOITE: www.menti.com KOODI: 2186 2679

**Kansalaisjärjestö-
akatemia**

Ministeri avaa tilaisuuden

MIKA POUTALA

Liikunta-, urheilu- ja nuorisoministeri

Kuva: Lauri Heikkinen, VNK

Kansalaisjärjestö-
akademia

**Keynote:
Poliittisesta
polarisaatiosta**

ALI SALLOUM

Tutkija, Aalto-yliopisto

Kuva: Matti Ahlgren

Poliittisen polarisaation eri muodot ja näiden mittaaminen

Milloin erimielisyydestä tulee olla huolissaan?

Ali Salloum, Aalto-yliopisto – Kansalaisjärjestöakatemia 18.3.2026

vasemmisto
vänster

Li Andersson

SEURAAVA
KOKO²
KANSAN
PRESIDENTTI

8

ALEXANDER
STUBB

YHDISTÄVÄ TEKIJÄ

10

PEKKA *Pekka Haavisto*
HAAVISTO

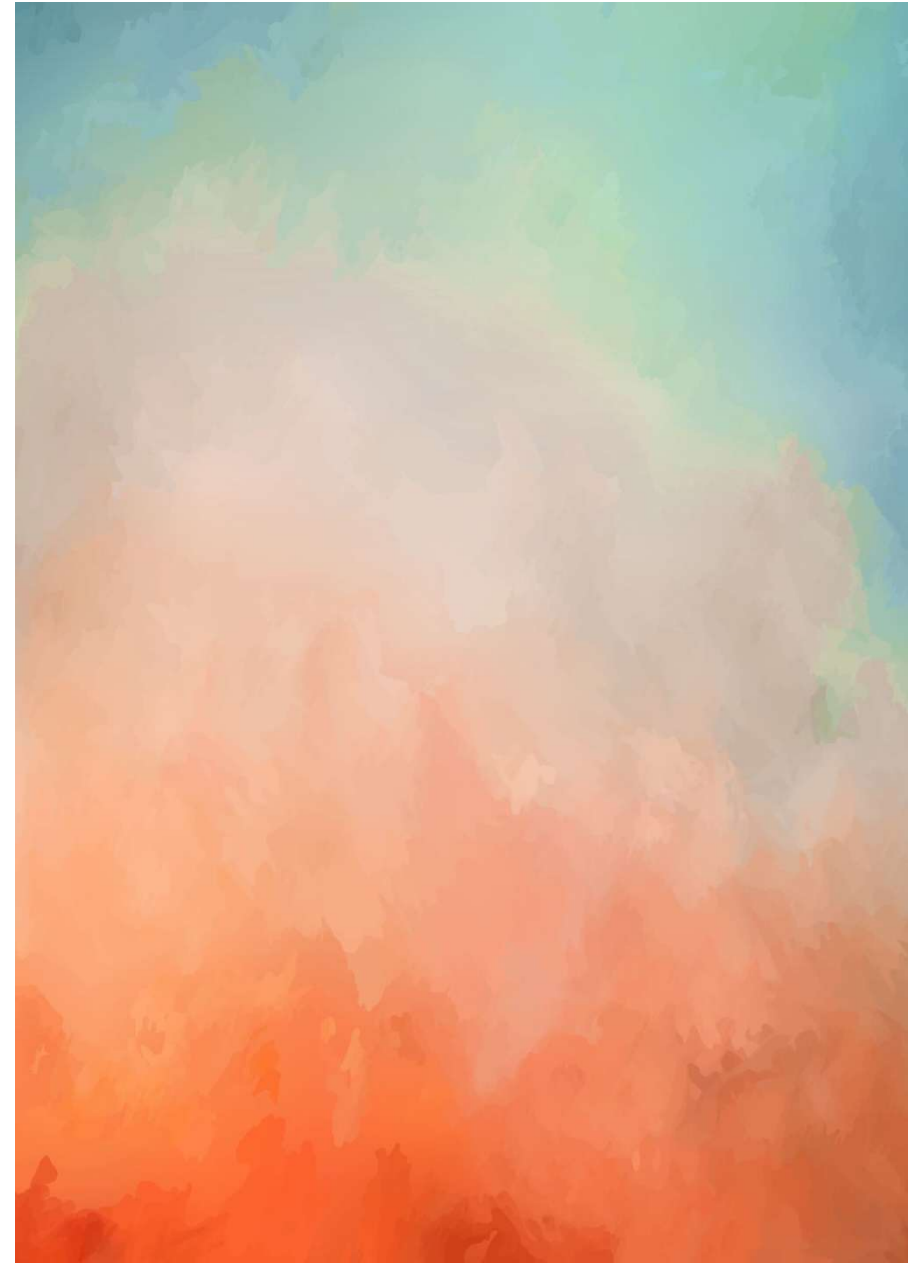
Yhteinen Suomi

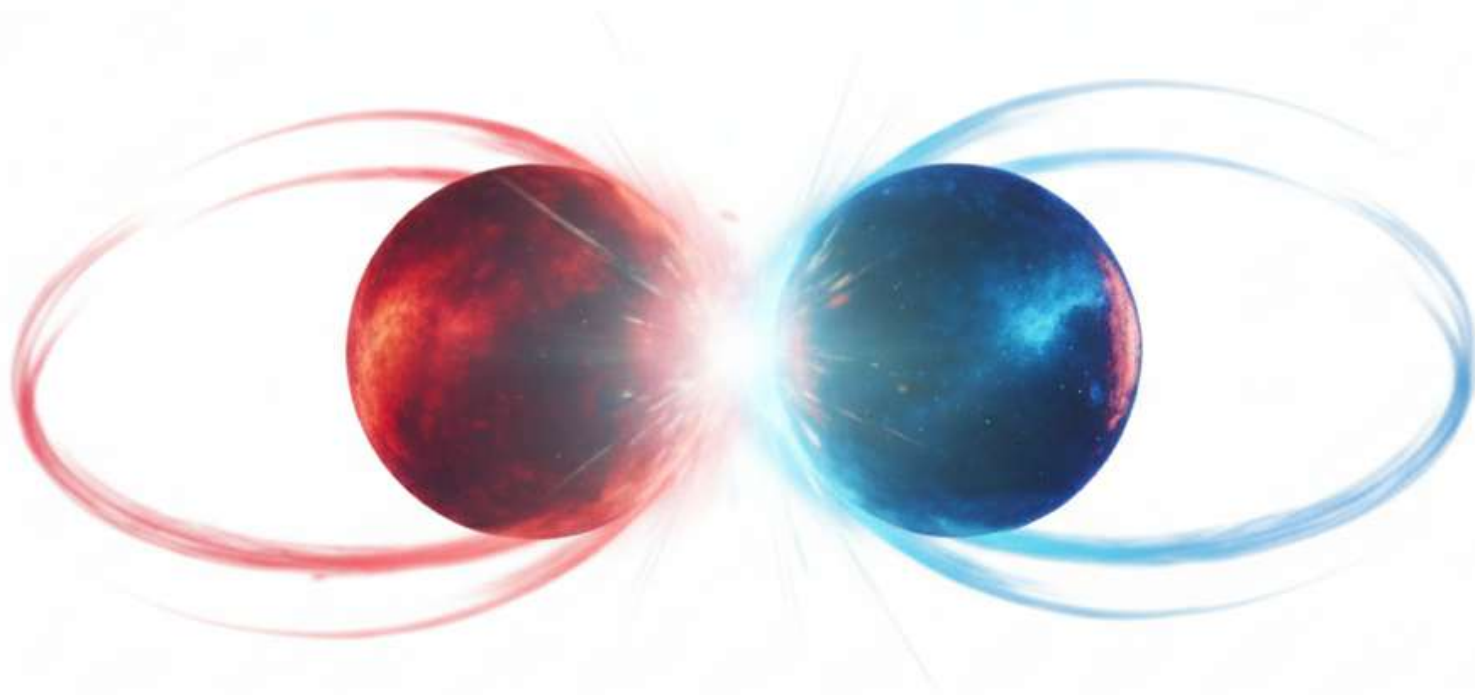

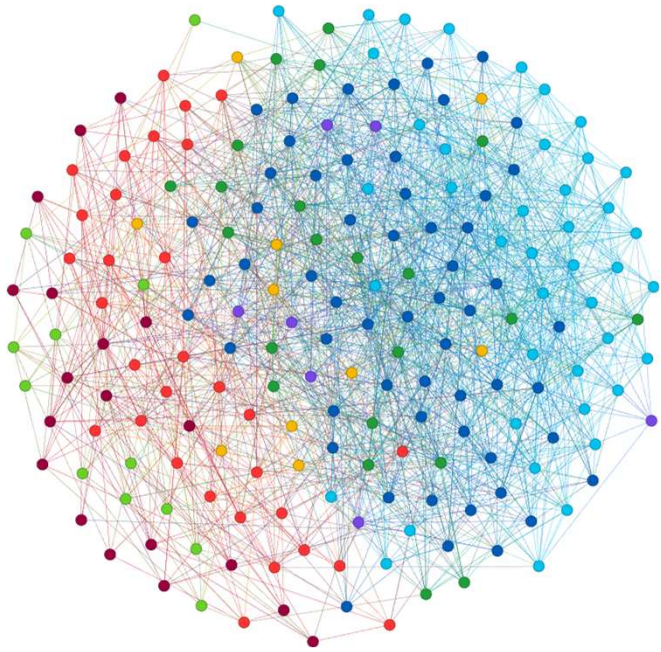
Demokratia tarvitsee tarvitsee moninaisia näkemyksiä

1. Eri ryhmien intressit ja tarpeet eroavat toisistaan.
2. Vastakkaiset näkemykset voivat toimia puskurina vallan keskittymiselle tietyille ryhmälle.
3. Lievä vastakkainasettelu voi selkeyttää poliittista kenttää.
4. Poliittisen vastuun varmistaja & vähemmistöjen suoja.
5. Erilaiset näkökulmat kannustavat argumentoimaan, perustelemaan ja tarkistamaan omia käsityksiä.

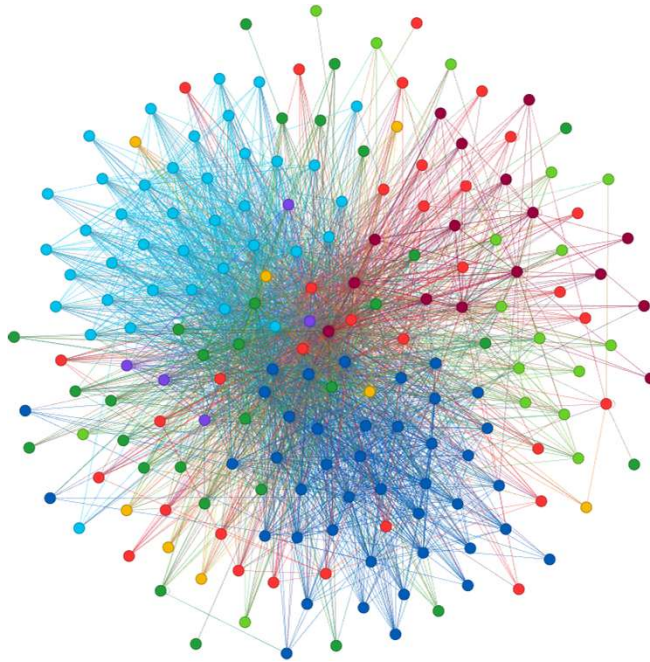
Burtenshaw, C.J. (1968). **The Political Theory of Pluralist Democracy.**
Escobar, O. (2017). **Pluralism and Democratic Participation.**

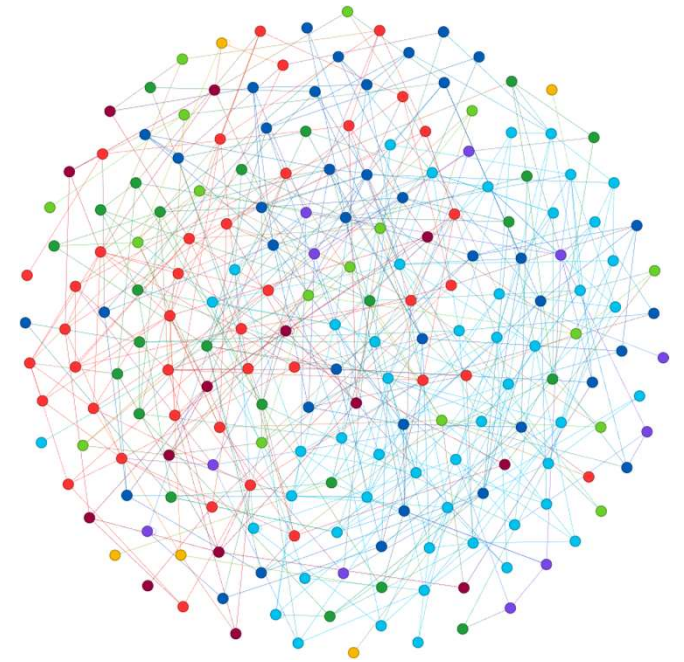

Mielipiteet

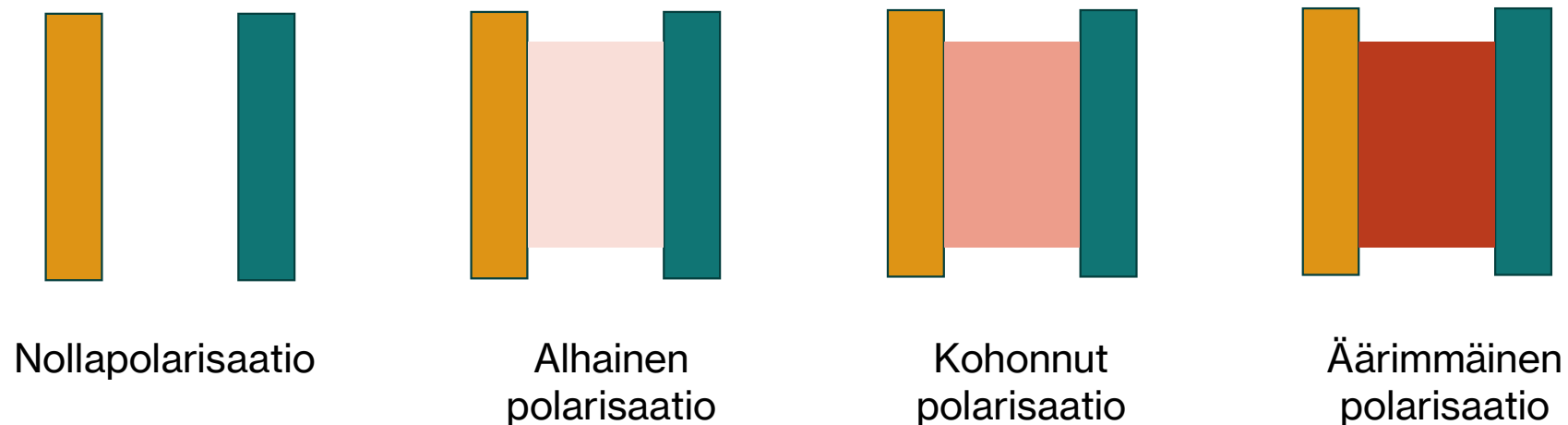

Vuorovaikutus

Emootiot

Yhteiskunnan polarisaatioaste voi olla alhainen, kohonnut tai äärimmäinen

Poliittinen polarisaatio on yhteiskunnassa ilmenevä
kehityskulku,

jossa joko yhä suurempi osa kansalaisista
jakautuu **vastakkaisiin ryhmiin**

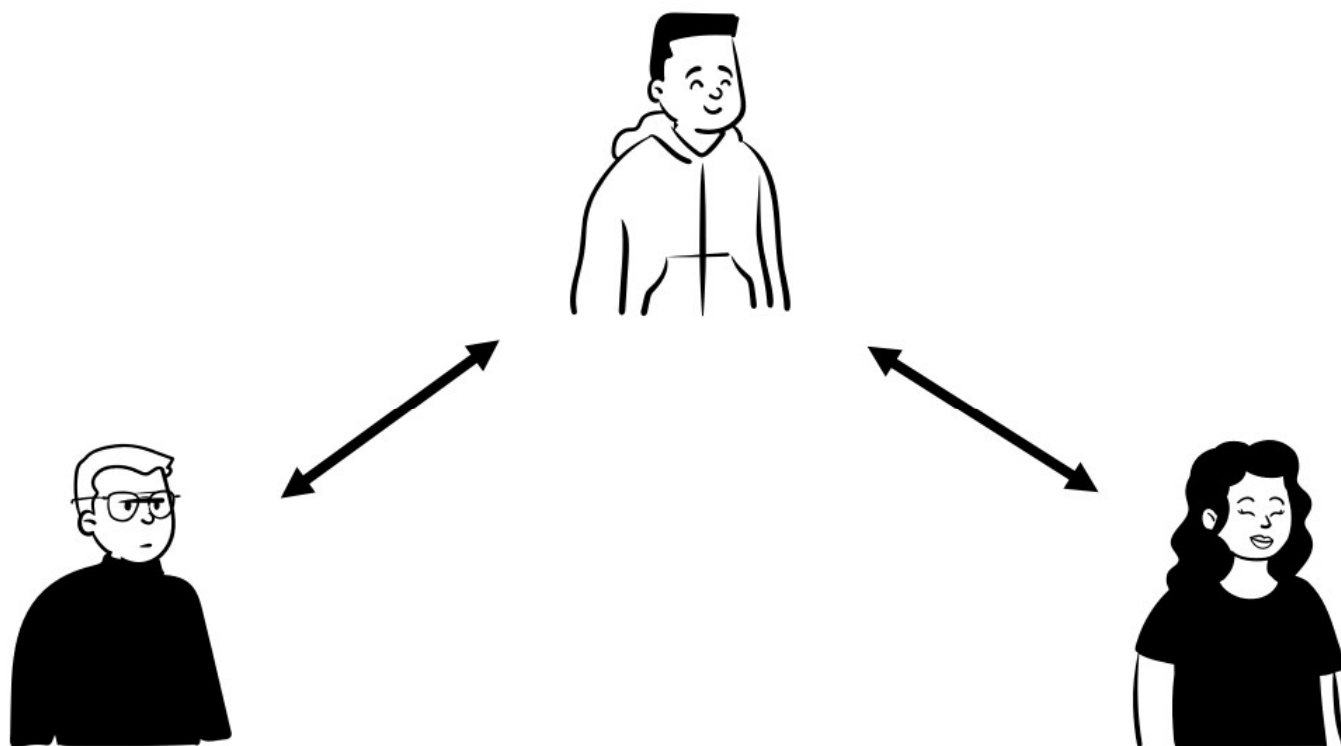
tai vakiintuneiden poliittisten
ryhmien välinen **kuilu syvenee** joko

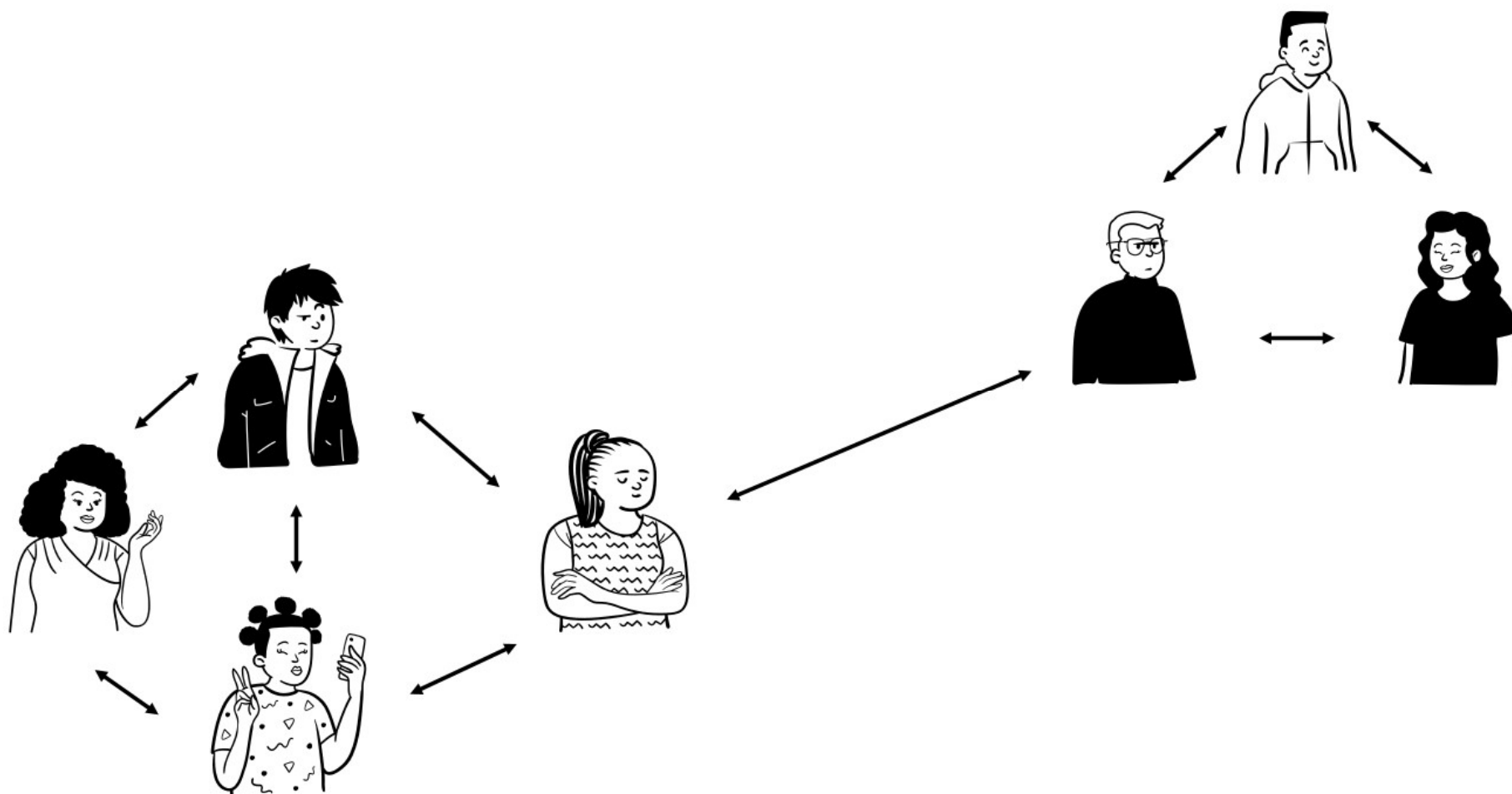
- (1) **poliittisten mielipiteiden,**
- (2) **sosiaalisen vuorovaikutuksen**

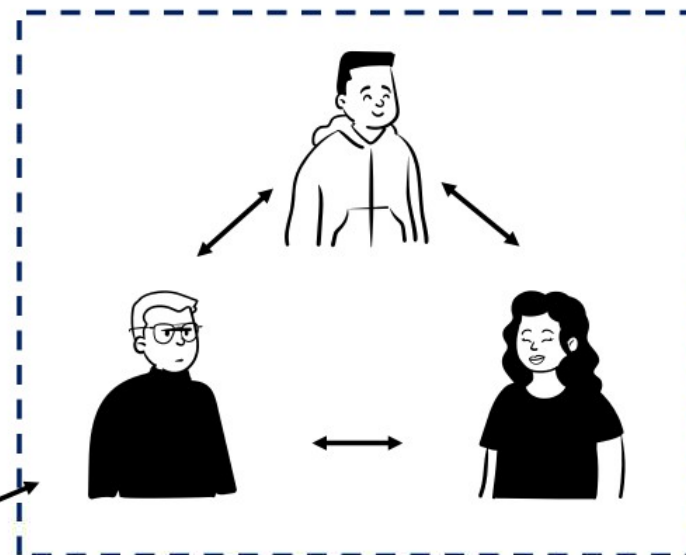
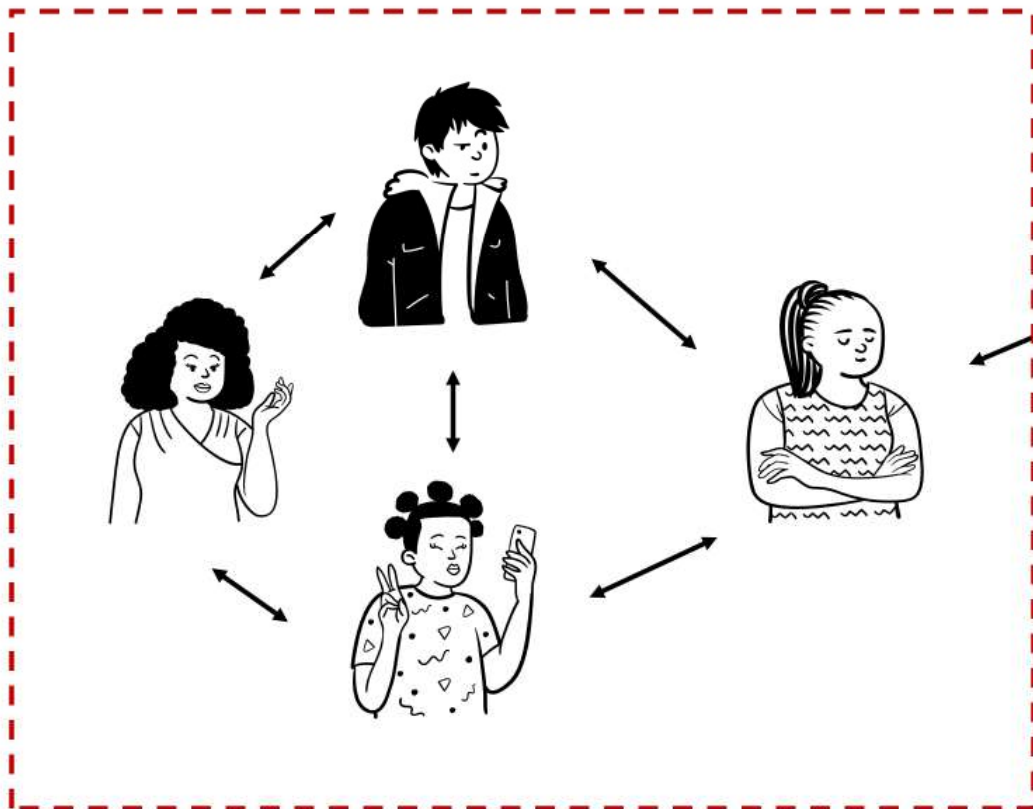
tai ryhmien jäsenten toisiaan
kohtaan

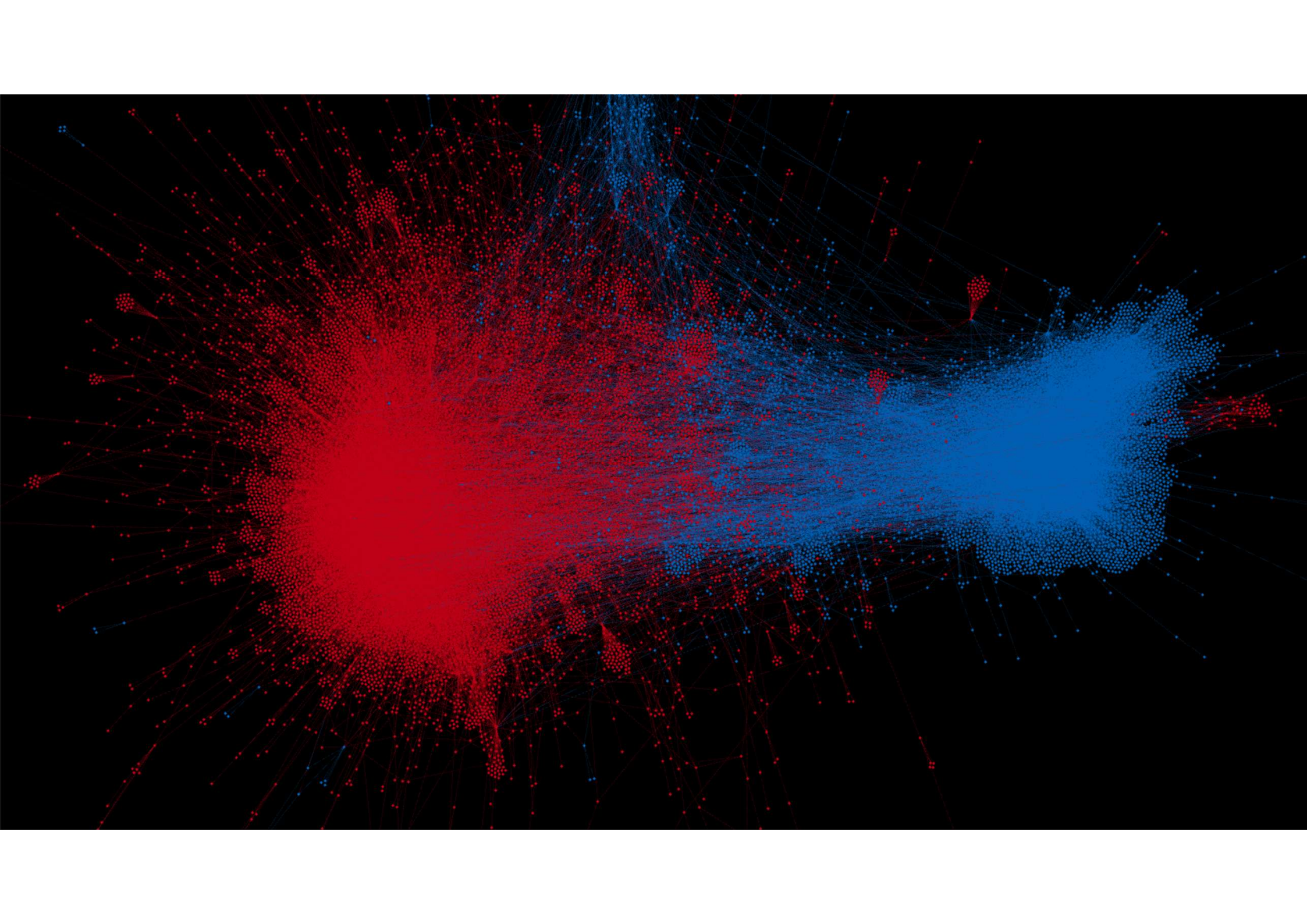
- (3) **kokemien tunteiden** perusteella.

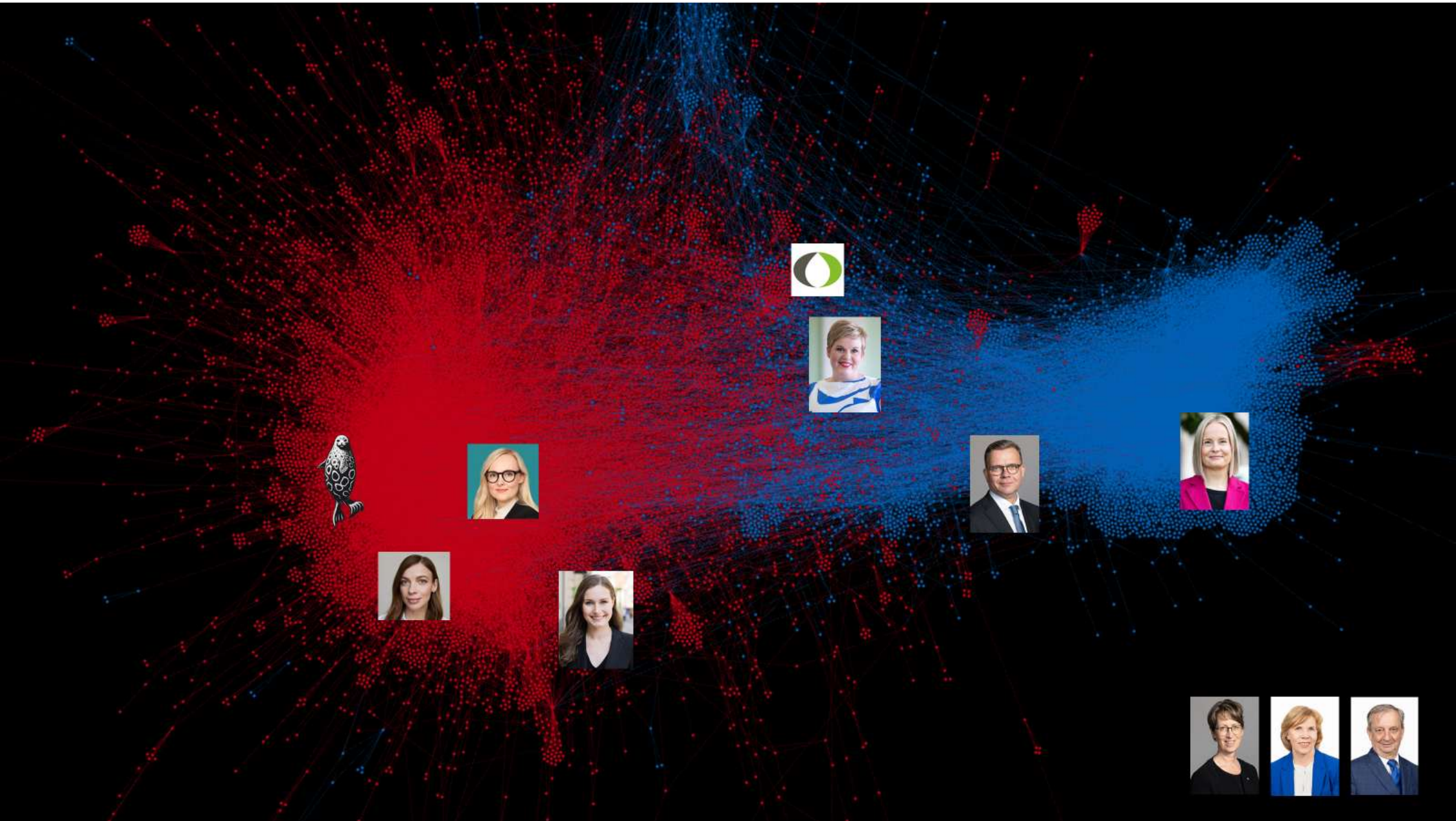

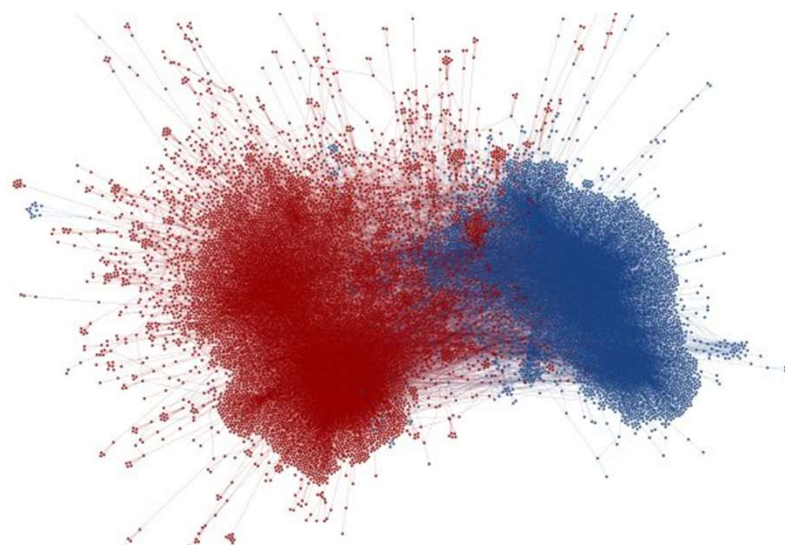

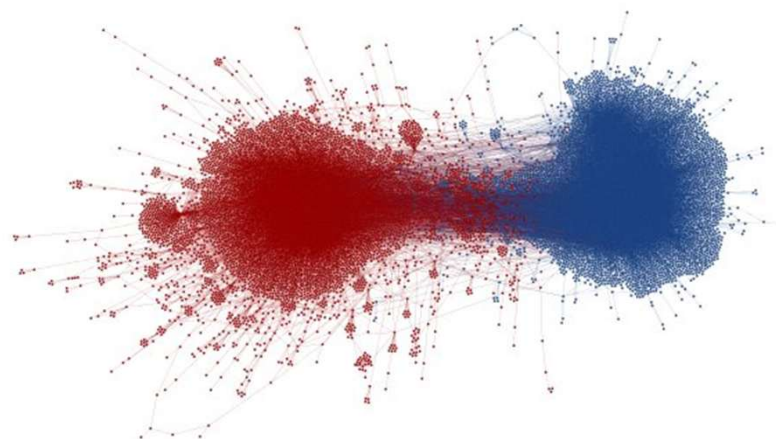

Maahanmuutto

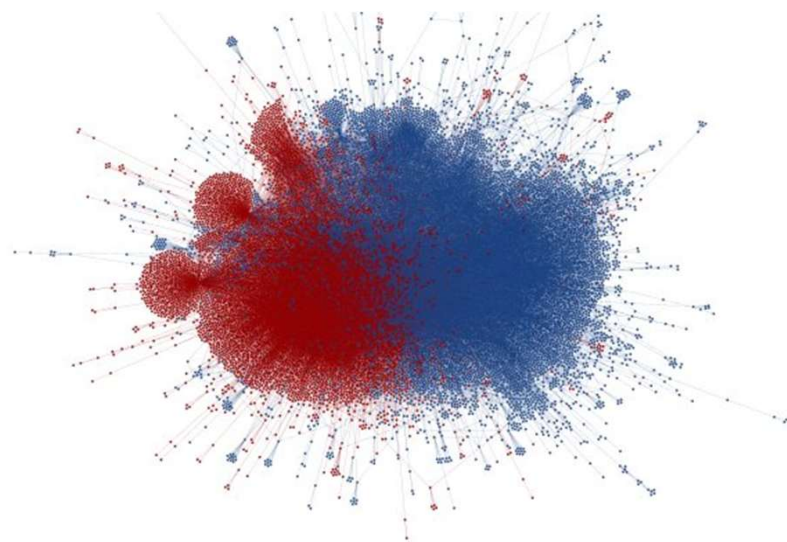

2019

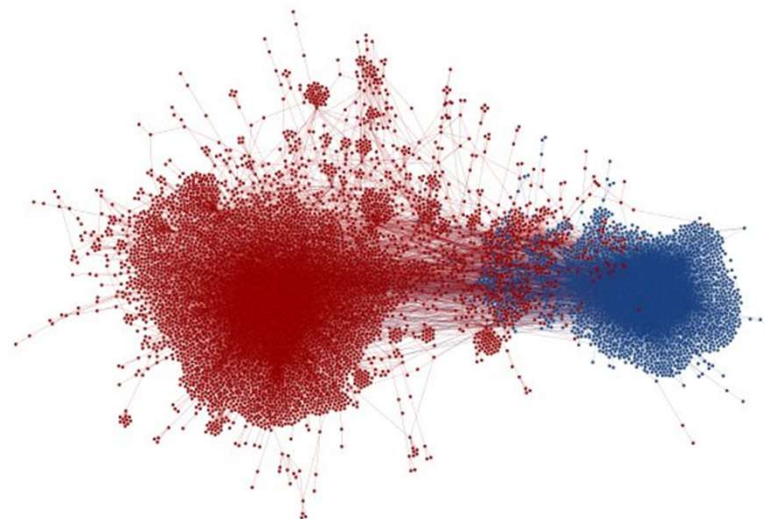

2023

Sote

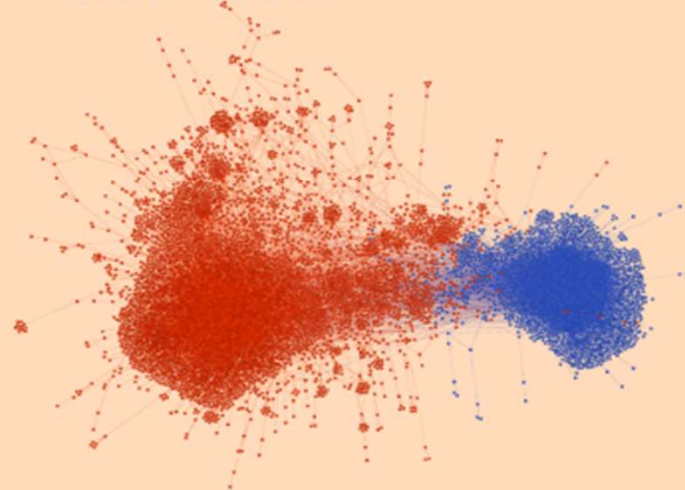

2019

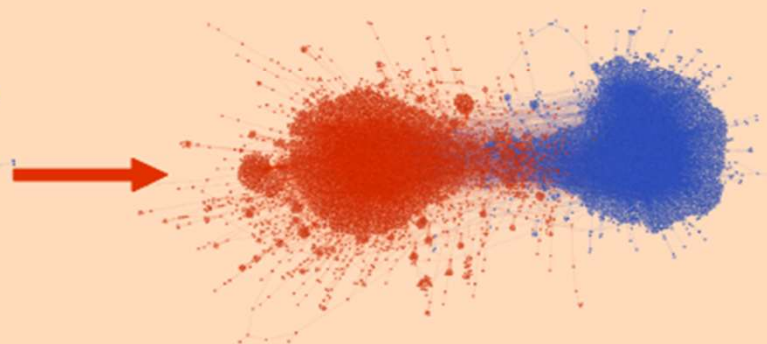

2023

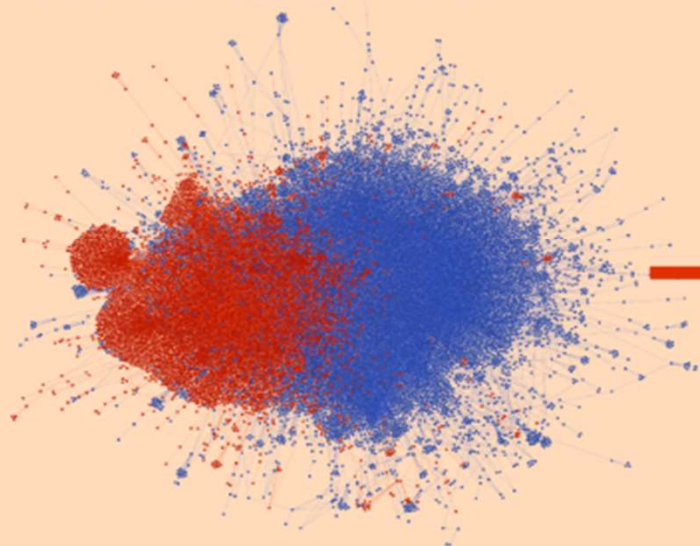
maahanmuutto 2019,
AEI = 0.50

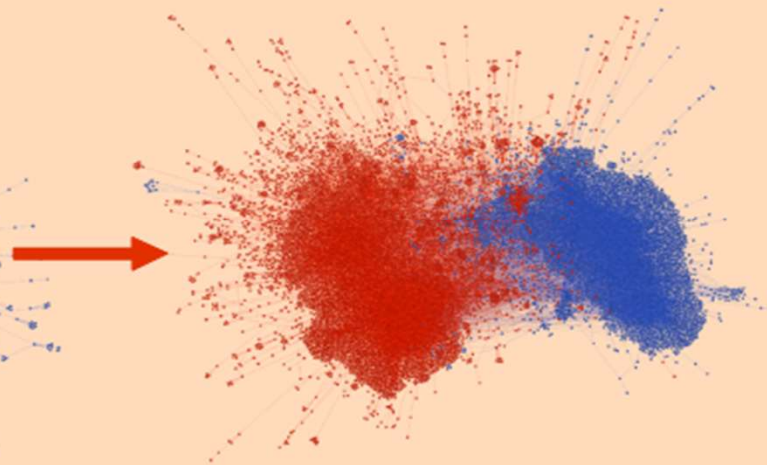
maahanmuutto 2023,
AEI = 0.61

sote 2019, AEI = 0.36

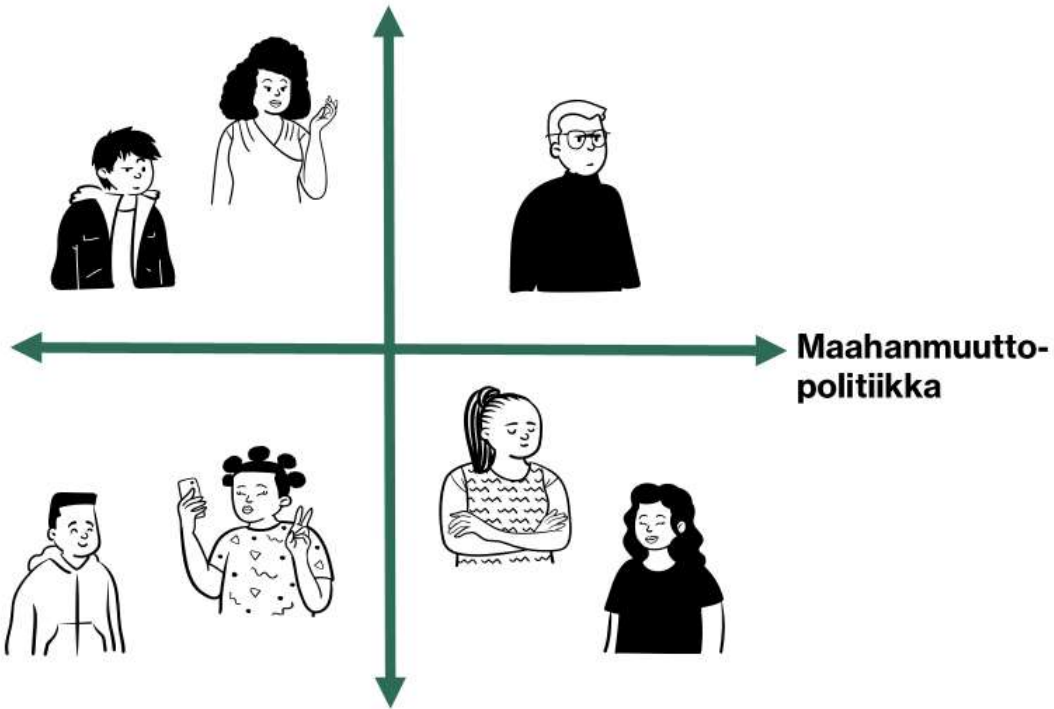

sote 2023, AEI = 0.49

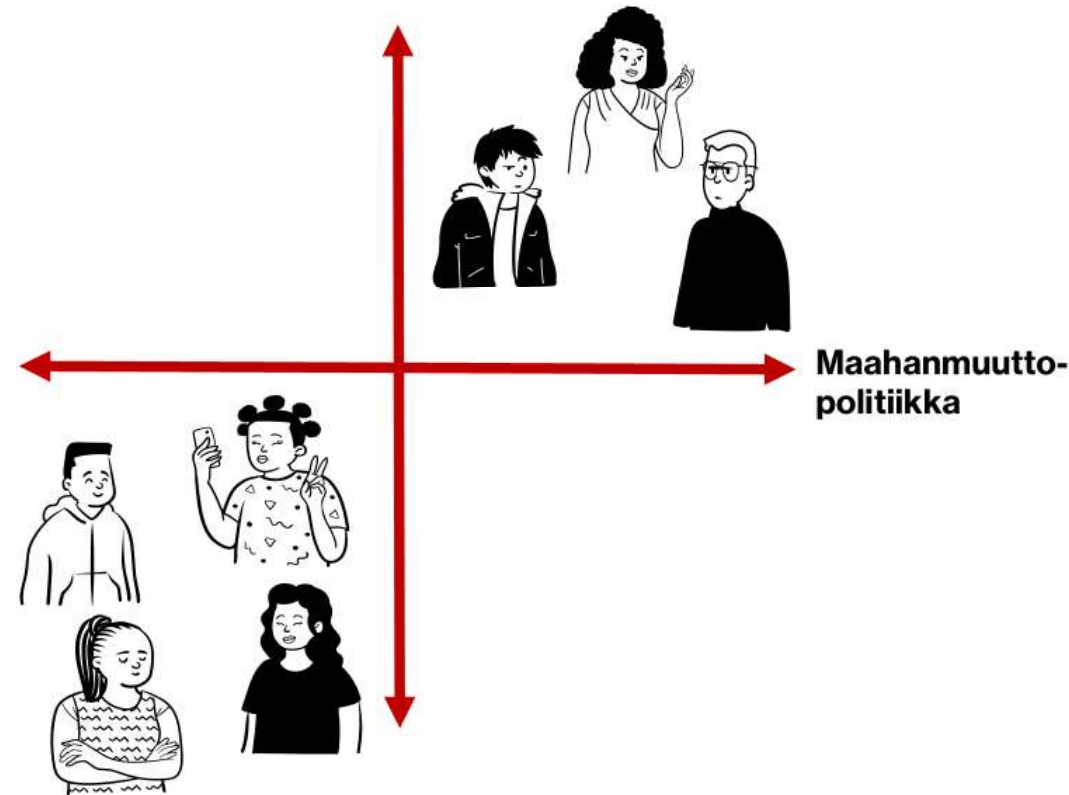

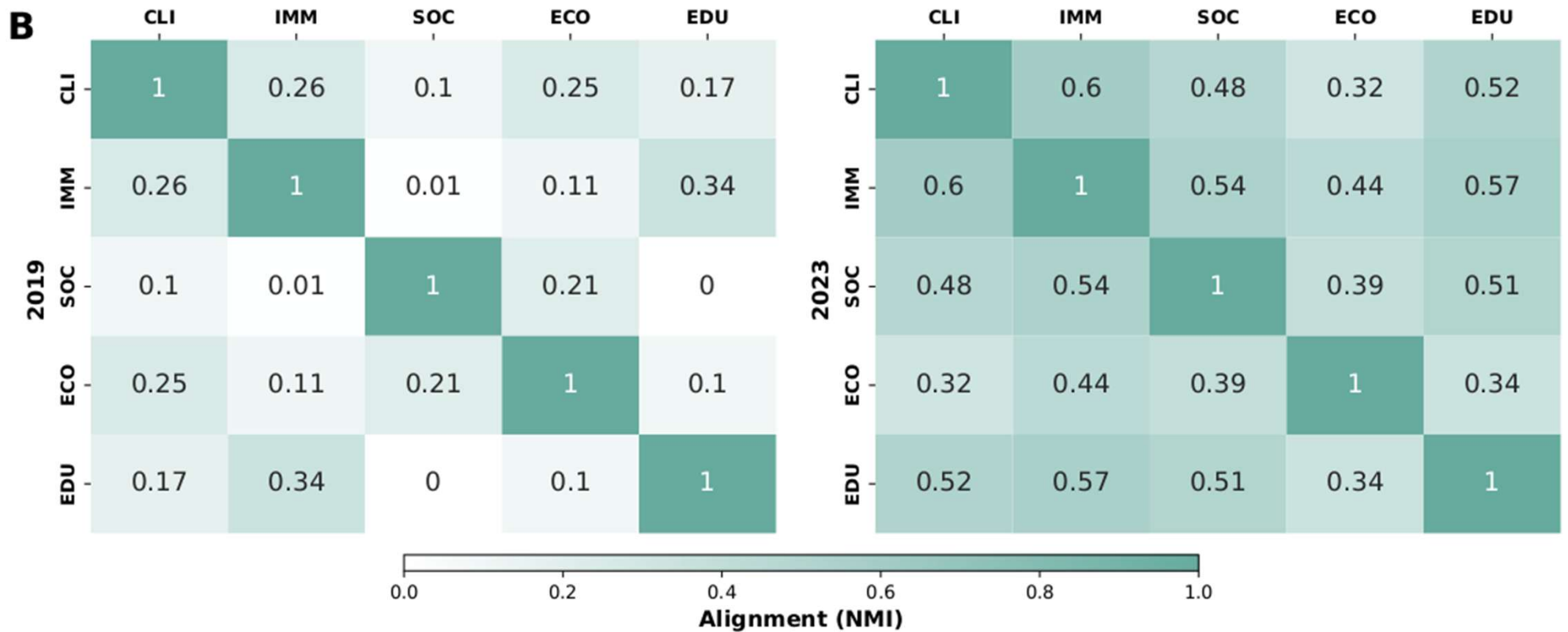
Linjoittunut polarisaatio

Ilmastopolitiikka

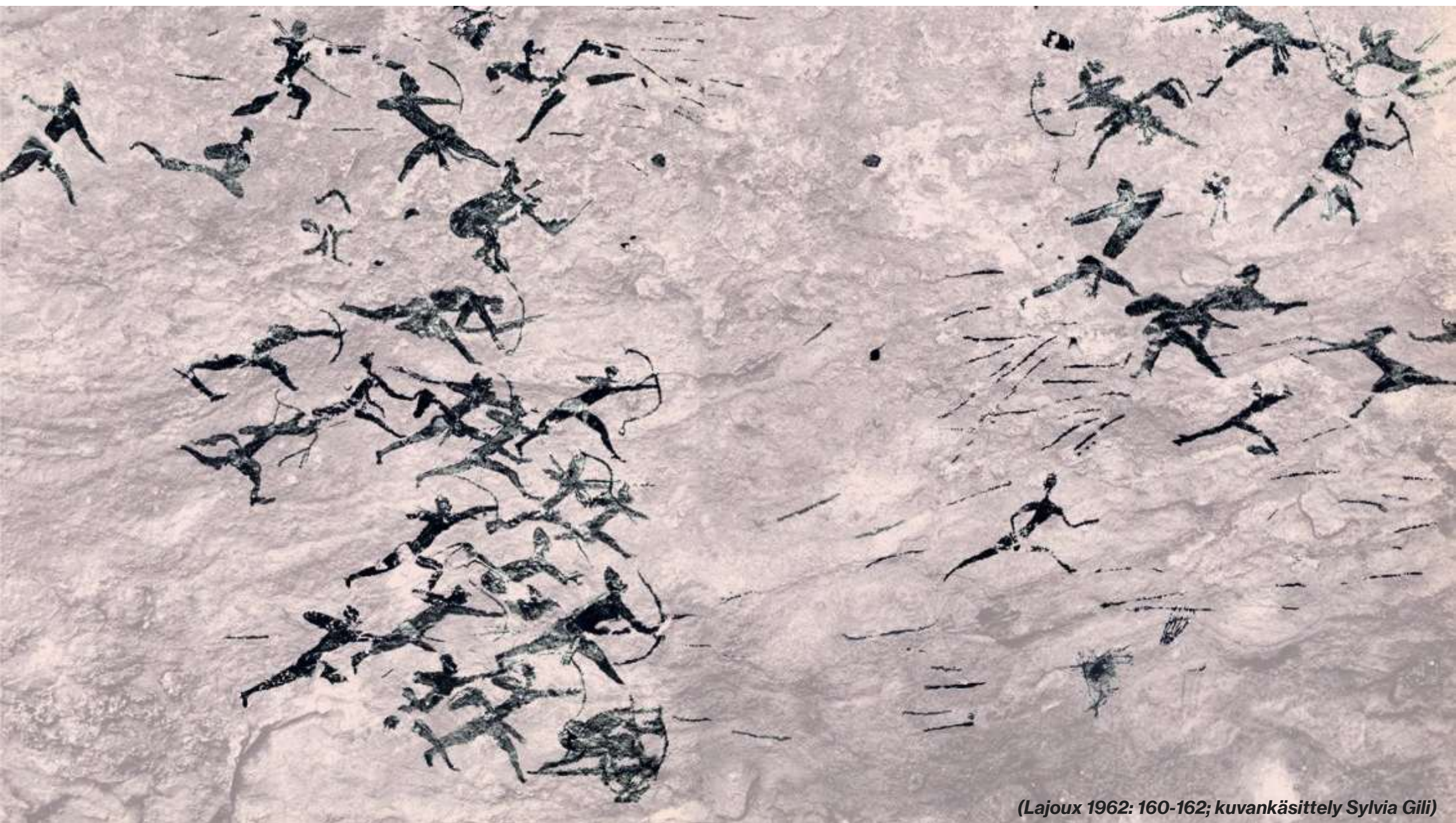

Ilmastopolitiikka

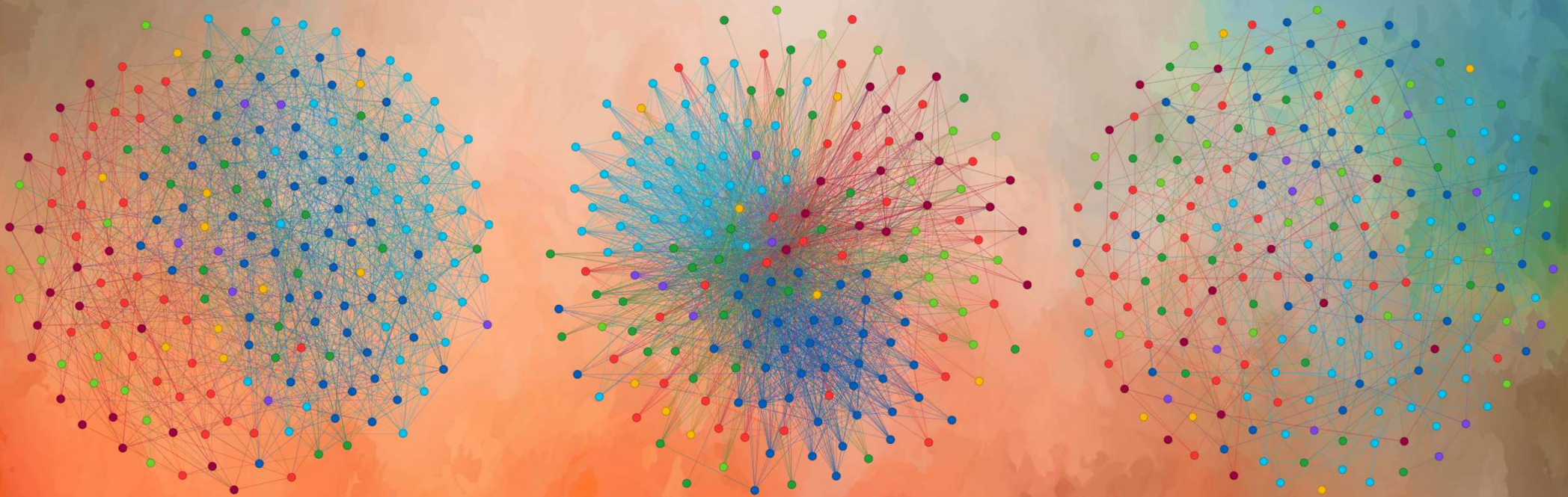

Linjoittunut polarisaatio Suomessa

(Lajoux 1962: 160-162; kuvankäsittely Sylvia Gili)

Muutoskin synnyttää polarisaatiota

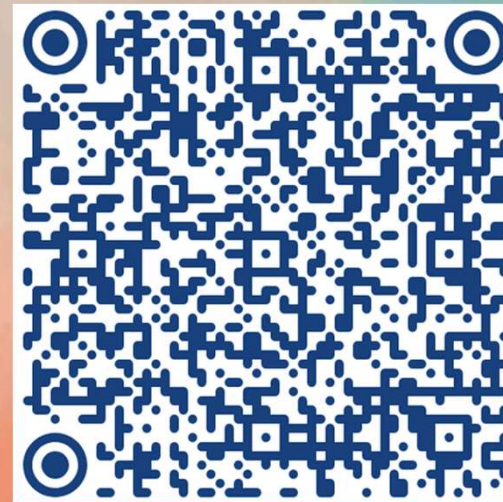

POLIITTISEN POLARISAATION HAHMOTTAMINEN JA MITTAAMINEN

Käsikirja ja kielioppi

Ali Salloum & Arttu Malkamäki

Lataa maksuton käsikirja!

KYSYMYKSIÄ, KOMMENTTEJA, KESKUSTELUA?

Ajatuksia voi jakaa myös Mentimeterillä

Lyhyt verkostoitumistauko

JUTTELE TUNTEMATTOMAN KANSSA, MITÄ ON PÄÄLLIMMÄISENÄ MIELESSÄ. 😊

JAA AJATUKSIASI MYÖS MENTIMETERILLÄ.

OSOITE: www.menti.com KOODI: 2186 2679

Kansalaisjärjestö-
akatemia

Virityspuheenvuoro

RIKU TAPIO

Toimitusjohtaja, Suomen Olympiakomitea

Kuva: XXX

Kansalaisjärjestö-
akademia

Virityspuheenvuoro **NETTE RIMPIOJA**

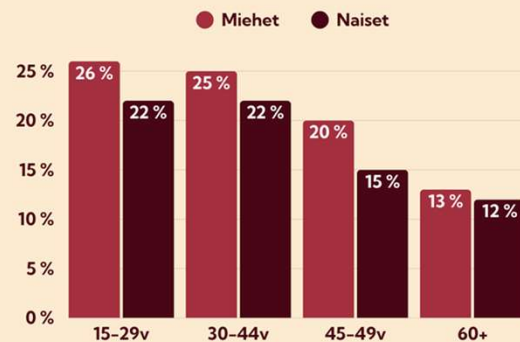
Varapuheenjohtaja, Nuorisoala ry

Kuva: XXX

Nuoret miehet eivät koe osallisuutta yhteiskuntaan

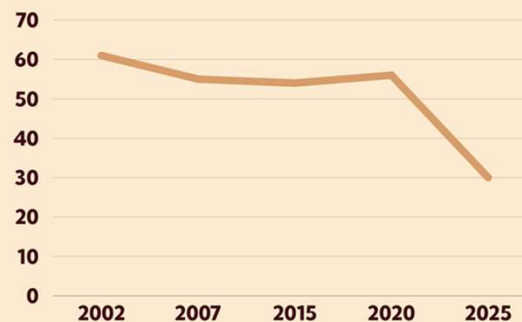
Vajaa viidennes suomalaisista kokee osallisuutensa erittäin heikoksi. Eniten heikkoa osallisuutta kokevat 15–29-vuotiaat ja 30–44-vuotiaat miehet.

Nuorten miesten yhteiskunnallisen osallisuuden eriytymisestä on perusteltua olla huolissaan: he myös äänestävät vähiten, ovat toimeentulotuen suurin saajaryhmä ja jäävät nuorten naisten koulutustasosta jälkeen.

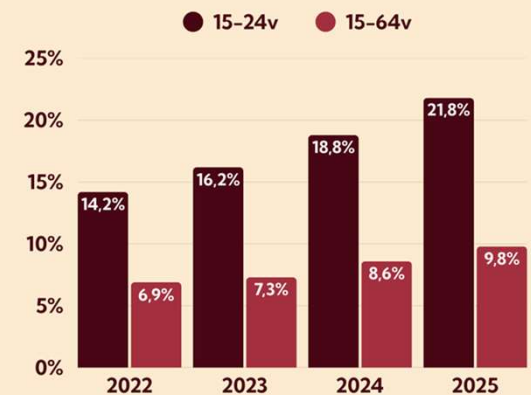
Nuorten yleinen tyytyväisyys elämään on romahtanut 2000-luvulla

Elämäänsä tyytyväiset: kouluarvosanan 9–10 antaneet

Nuorten tulevaisuususkko oli viime vuonna mittaushistorian alhaisin. Nyt myös usko maailman tulevaisuuteen on matalampi kuin koskaan.

Nuorten työttömyysaste on kasvanut muuta väestöä jyrkemmin

Työvoimatutkimuksen mukaan vuonna 2025 alle 25-vuotiaita työttömiä oli 72 000, mikä on 27 000 nuorta enemmän kuin vuonna 2022.

Suomalaisnuoret elävät paineistettua todellisuutta, jossa turvattomuutta tuo niin maailmanpolitiikka kuin elämän perusedellytykset.

Nuorisobarometrin vastaajista 77 % kertoi saavansa kavereiltaan tukea kokemiinsa paineisiin.

Kansalaisjärjestö-
akatemia

Dialogipöytä tiedesparrauksella

ERIITYMINEN SUOMESSA

RAKENTAVAN KESKUSTELUN PELISÄÄNNÖT

1. **Kuuntele** toisia, älä keskeytä tai käynnistä sivukeskusteluja.
2. **Liity** toisten puheeseen ja käytä arkikieltä.
3. **Kerro** omasta kokemuksesta.
4. **Puhuttele** muita suoraan ja kysy heidän näkemyksiään.
5. **Ole läsnä** ja kunnioita toisia sekä keskustelun luottamuksellisuutta.
6. **Etsi ja kokoa.** Työstä rohkeasti esiin tulevia ristiriitoja ja etsi piiloon jääneitä asioita.

KANSALLISET DIALOGIT

Dialogipöytä: Eriytyminen Suomessa

Fasilitaattoreina ovat tiedevälittäjät Laura ja Linda.

**ANNI
KYÖSTI**

Turun
yliopiston
erikoistutkija

Kuva: Tilda Hopia

**HANNA
LÄMSÄ**

Suomen kulttuuri- ja
tiedeinstituutit ry:n
toiminnanjohtaja

Kuva: Sanni Tunturipuro

**HANNA
SALOMÄKI**

Kirkon tutkimuksen
johtaja

Kuva: Aarne Ormio

**PÄIVI
SALONEN**

Mall of Triplan
toimitusjohtaja

Kuva: Realidea Oy

**SHADIA
RASK**

mm. Yrittäjä ja
Hankenin
työelämäprofessori

Kuva: Iida Ylinen

Kansalaisjärjestö-
akademia

Mistä on kyse?

TIEDEVÄLITTÄJÄT

LAURA VÄLINIEMI

Suomalainen Tiedeakatemia

LINDA LAMMENSALO

Suomalainen Tiedeakatemia

SUOMALAINEN TIEDEAKATEMIA
FINNISH ACADEMY OF SCIENCE AND LETTERS
ACADEMIA SCIENTIARUM FENNICA

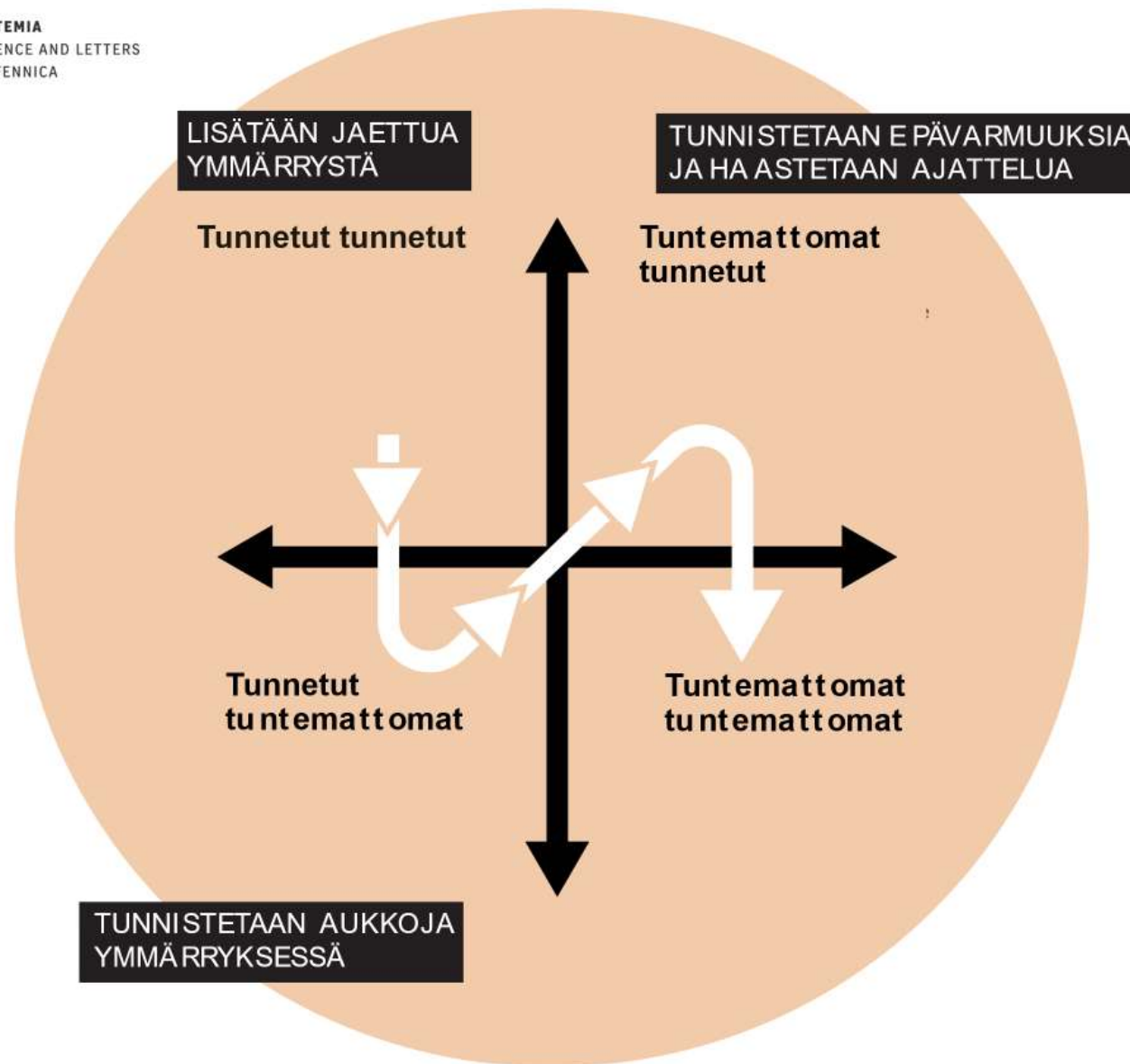
Eriytyminen Suomessa

Tiedesparraus kansalaisjärjestöakatemiassa 18.3.2026

SUOMALAINEN TIEDEAKATEMIA
FINNISH ACADEMY OF SCIENCE AND LETTERS
ACADEMIA SCIENTIARUM FENNICA

MITÄ JÄI MIELEEN?

Kerro, mikä oli sinulle keskustelussa
erityisen merkityksellistä?

SUOMALAINEN TIEDEAKATEMIA
FINNISH ACADEMY OF SCIENCE AND LETTERS
ACADEMIA SCIENTARIUM FENNICA

KIITOS!

Dinda

Laura

Saaga

Kansalaisjärjestö-
akatemia

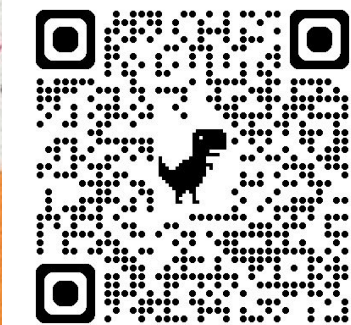
AAMUN SULATTELUA

Juontajat

Liity mukaan Avoin demokratia -verkostoon

Verkoston tavoitteena on tukea

- tiedonvälitystä ja hyvien käytäntöjen leviämistä,
- osaamisen ja jaetun ymmärryksen kehittämistä,
- tutkimuksen ja käytännön vuoropuhelua ja
- yhteiskunnallista keskustelua verkoston aihepiireistä.

”Kansalaisuus, tasa-arvo, perusoikeudet ja arvot” -rahoitusohjelma (CERV)

- Ohjelmasta myönnetään rahoitusta mm. kansalaisjärjestöille ja viranomaisille.
- Vuonna 2026 avautuu 10 rahoitushakua, joista 4 on jo käynnissä.
- Tervetuloa mukaan infotilaisuuteen **torstaina 19.4. klo 10–12** (Kansalaisten osallistuminen).
- DAPHNE-välittäjähanke etsii koordinaattoria.

Yhteys: [cerv.om\(a\)gov.fi](https://cerv.om(a)gov.fi) | om.fi/cerv-rahoitusohjelma

OMAKUSTANTEIEN LOUNAS- JA VERKOSTOITUMISTAUKO

Tauon jälkeen haastattelussa hyviä tapausesimerkkejä ja yhteinen pohjustus dialogiin.

**Nähdään Tapahtumatorilla ja Helsinki-kanavalla
klo 12.30!**

Kansalaisjärjestö-
akademia

Hyvät tapausesimerkit

Haastattelijana **TAPANI TULKKI**

Toiminnanjohtaja
SPR, Helsingin ja Uudenmaan piiri

Keskustelussa Tapani ja Rilli

TAPANI TULKKI

Toiminnanjohtaja
Suomen Punainen risti,
Helsingin ja Uudenmaan piiri

Kuva: Jani Laukkanen

RILLI LAPPALAINEN

Toiminnanjohtaja
Bridge 47

Kuva: Camilla Falsetti

Kansalaisjärjestö-
akatemia

DIALOGI LISÄÄ YHTEISTÄ YMMÄRRYSTÄ: Pienryhmissä voimme oppia aiheesta, toisista ja itsestä.

Juontajat pohjustavat

DIALOGI ON RAKENTAVAA KESKUSTELUA, JOKA VAHVISTAA VASTAVUOROISTA LUOTTAMUSTA

- Dialogi tähtää **parempaan ymmärrykseen** käsiteltävästä **aiheesta**, toisista **ihmisistä** ja omasta **itsestä**.
- Tavoitteena on, että osallistujat jakavat yhdessä **arvokasta ja ainutkertaista kokemustietoa**, jota jokaisella yksilöllä on kertynyt elämässä eri yhteyksissä.
- **Kuuntelu on keskeinen keino ymmärtää**, miten toiset kokevat aiheen.
- Jokainen **voi osallistua juuri sen verran kuin haluaa!**
- **Dialogi on taito**, jota voi harjoitella **ja pelisäännöt** auttavat.
- Mukana on **ohjaaja ja kirjuri**, jotta saamme ajatukset talteen ja hyödyksi.
- **Kiitos**, kun rakennat yhteistä ymmärrystä – sen ei tarvitse olla yhteisymmärrystä!

Kansalliset dialogit

Nuorten huomina –

**Mitä voimme tehdä yhdessä,
kansalaisjärjestöt ja hallinto kumppaneina?**

Iltapäivän pienryhmä dialogit, kesto 90 min

**KANSALLISET
DIALOGIT**

SIIRTYMINEN DIALOGIRYHMIIN

- HAKEUDU RYHMÄÄN (max 10 keskustelijaa + ohjaaja ja kirjuri)
- OHJAAMME RYHMÄT TUOLIRINKEIHIN
- ETÄNÄ: Liity s-postin Teams-linkkiin
- TUO ROHKEASTI AJATUKSESI MUKAAN, KUUNTELE TOISIA JA ANTAKAA KESKUSTELUN VIEDÄ.
- PALAAMME TAPAHTUMATORILLE JA HELSINKI-KANAVALLE KLO 14.30
- ANTOISAA DIALOGIA KAIKILLE!

DIALOGIT LÄSNÄ JA ETÄNÄ

**Dialogit pienryhmissä Tapahtumatorilla
ja Teamsissä (johon linkki lähetetty eilen)**

YHTEINEN OSUUS JATKUU KLO 14.30

Kansalaisjärjestö-
akatemia

YHTEENVETOA

Juontajat dialogissa yleisön kanssa

Osallistu: www.menti.com KOODI: 2186 2679

Kansalaisjärjestö-
akatemia

KIITOKSET ja LOPPUSANAT

MARIANNE HEIKKILÄ
Marttaliitto

KATJU HOLKERI
Valtiovarainministeriö

LÄMMIN KIITOS OSALLISTUJILLE JA JÄRJESTÄJÄKUMPPANEILLE:

Nuorisola

**KANSALLISET
DIALOGIT**

**ANNA
PALAUTETTA
JA
KEHITYS-
EHDOTUKSIA**

Kansalaisjärjestö- akatemia

www.avoinhallinto.fi/kansalaisjarjestoakatemia